

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації *Сун Мейсюань* на тему:
«Взаємодія жанрової та виконавської стилістики в фортепіанних творах китайських композиторів»
на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 – «Музичне мистецтво» з галузі знань 02 – «Культура і мистецтво»

Публічну презентацію наукових результатів дисертації проведено на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «26» серпня 2024 року, протокол № 1

Обґрунтування теми дослідження. Дисертацію присвячено жанровим засадам китайської фортепіанної музики у її зв'язках з виконавською стилістикою. Композиторське вшанування національної музичної мови у фортепіанній творчості багато в чому визначило комплекс жанрово-типологічних ознак, що суттєво впливає на вибір засобів його виконавського втілення. Підкреслимо, зв'язки з фольклором, традиційною інструментальною музикою, театральним мистецтвом у фортепіанних творах представлені досить широко: на рівні жанрово-стилістичних, мелодико-ритмічних, ладо-гармонічних та виконавських засобів. Тому важливо розглянути, яким чином виконавець китайських творів може втілити на фортепіано національно-ментальні риси музичної творчості. Однак на сьогодні можна констатувати недостатність праць з виконавської проблематики фортепіанних творів у доробку китайських композиторів, що ускладнює їх осмислення та повноцінну реалізацію на концертній сцені.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана на кафедрі інтерпретології та аналізу музики згідно з планом науково-дослідницької роботи Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського. Її зміст відповідає комплексній темі «Інтерпретологія як інтегративна наука» перспективного тематичного плану науково-дослідницької роботи Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського на 2017–2022 роки (Протокол № 4 від 30 листопада 2017 року). Тему дисертації затверджено на засіданні Вченої ради Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського (протокол № 4 від 28 листопада 2019 року).

Мета дослідження – обґрунтувати взаємозв'язок жанрової та виконавської стилістики в фортепіанній музиці китайських композиторів у світлі національно-ментальних ознак їх творчості.

Об'єктом дослідження є процес еволюції світового фортепіанного мистецтва.

Предмет дослідження – взаємодія жанрової та виконавської стилістики у фортепіанних творах китайських композиторів.

Матеріалом дослідження є фортепіанні твори китайських композиторів різних поколінь: Лі Інхая, Дін Шаньде, Ван Цзянчжуна, Ван Лісая, Лю-Шенг Є, Цзяна Зуксина, Хуана Хубея, Ло Чжунчжуна, Чжоу Гуанрен, Тан Дуна, Чен Шуая.

Методи дослідження. Досягнення поставленої в дисертації дослідницької мети, вирішення сформульованих завдань потребує залучення таких методів: *історико-типологічний, жанрово-стильовий, структурно-функціональний, інтерпретологічний, системний.*

Теоретичною базою дослідження є праці, присвячені: історії та теорії жанру і стилю в музиці (С. Шип, 1998; Л. Шаповалова, 2010; Д. Малий, 2018; Н. Рябуха, 2014; Н. Говорухіна, 2007; Ю. Каплієнко-Ілюк, 2020; Ян Веньян, 2011; У Юйян, 2022; Лі Сяо Сяо, 2010; Ян Чжихао, 2018; Чжао Юе, 2023; Ян То, 2023); проблемам фортепіанного виконавського мистецтва, зокрема, інтерпретації музичного твору (Ю. Ніколаєвська, 2020; О. Безбородько, 2023; В. Москаленко, 2023; *A. Gabrielsson*, 1999; *K. Martienssen*, 1930; *C. Palmer*, 1997); проблемам інтерпретації фортепіанних творів (Т. Веркіна, 2008; М. Чернявська, 2015; О. Катрич, 2000; І. Сухленко, 2017; В. Приходько, 1997; Хі Chen, 2012); процесу становлення та розвитку національного фортепіанного мистецтва, його зв'язкам з національними традиціями та філософсько-світоглядними константами (*Zhou Guangren*, 1990; Бянг Менг, 1996; Ван Юйхе, 1998; Вей Тінге, 1987; Дай Байшен, 2005; Ван Ін, 2009; Вей Дзюнь, 2006; Куанг-мінг Ву, 2003; Сюй Цзилін, 2022; Цінг Тянь, 2012; Лу Цзе, 2017); питанням культурного діалогу та інтеграційних процесів (Бай Є, 2014; Jin-Ah Kim, 2015; В. Батанов, 2020).

Наукова новизна отриманих результатів. У дослідженні *вперше*: обґрунтовано взаємозв'язок жанрової та виконавської стилістики в фортепіанній музиці китайських композиторів через вияв національно-ментальних ознак художнього сприйняття світу, своєрідності музичних жанрів та мови, традицій китайського музичного мистецтва в цілому; виявлено специфіку жанрової стилістики у творах для фортепіано, які поєднують у собі історично усталені національні та європейські моделі жанрової традиції; розкрито особливості виконавського аналізу, спрямованого на жанрову специфіку твору; виявлено універсальний механізм фортепіанної інтерпретації творів китайських композиторів, що функціонує у всьому розмаїтті авторських стилів; встановлено закономірності реалізації виконавської стилістики творів різної національно-ментальної природи.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання матеріалів дисертації у роботі над виконавською інтерпретацією; при відборі художньо-виправданих виконавчих засобів та прийомів; подолання технічних труднощів, пов'язаних із втіленням прийомів народного виконавства, особливостей національної ритміки, звуковидобування;

у практиці викладання, а також при читанні курсів історії та методики виконавського мистецтва.

Матеріал дослідження також може бути використаний в лекційних курсах історії та теорії фортепіанного виконавства, методики та педагогіки. Загальні положення, що стосуються завдань виконавської реалізації, можуть бути використані у практичній роботі у класі спеціального фортепіано. Робота має привернути увагу до цікавого та цінного явища сучасної музичної культури, познайомити з її національними витоками та художніми особливостями. Дослідження може бути корисним для виконавців різних країн в процесі їх інтерпретації національних і європейських жанрових моделей фортепіанних творів китайських композиторів.

Апробація результатів дослідження здійснювалася на кафедрі інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського. Основні положення роботи були оприлюднені у виступах на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях: «*Homo interpretatus* в творчій практиці сьогодення» (Харків, 2019); Семінар музичного мистецтва «Охорона і спадкоємність нематеріальної культурної спадщини провінції Ганьсу» (Ганьсу, Китай, 2019), «Музична комунікація у питаннях і відповідях» (Харків, 2021), «Мистецтво та шляхи його осмислення в дослідженнях молодих науковців» (Харків, 2021), «Поетика музичної творчості» (Харків, 2022), «Сучасне слово про мистецтво: Наука і критика» (Харків, 2022, 2023, 2024), «Мистецтво та наука в сучасному глобалізованому просторі» (Харків, 2023, 2024).

Публікації. Основні положення роботи відображені в 3 публікаціях, з яких: 2 статті – в спеціалізованих наукових виданнях категорії «Б», затверджених МОН України, 1 стаття – в періодичному науковому виданні «AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research» (Чехія), що індексується у міжнародній наукометричній базі Web of Science:

1. Сун Мейсюань (2022). Виконавська стилістика фортепіанних програмних п'єс китайських композиторів: Ван Цзянчжун «Червоні лілії розквітли на горі». *Аспекти історичного музикознавства*: зб. наук. ст. Вип. XXIX. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського; Харків, ХНУМ. С. 237-258. DOI 10.34064/khnum2-2913.

https://aspekty.kh.ua/vypusk29/aspekt_29_13_sunmeyisyan.pdf

2. Сун Мейсюань (2024). Специфіка втілення європейських жанрових моделей в китайській фортепіанній музиці як підґрунтя виконавської стилістики. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти* : зб. наук. ст. Вип. 71. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського; Харків, ХНУМ. С. 48-66. DOI 10.34064/khnum1-71.03

https://intermusic.kh.ua/vypusk71/problemy_71_3_Meixuan.pdf

3. Marianna Chernyavska, Song Meixuan, Peng Rui (2023). Ways of forming performing stylistics in the historical dynamics of Chinese piano art: AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 2023. Volume: 13 Issue: 2. Pages: 207-211. Special Issue: XXXV. <https://doi.org/10.33543/j.130235.207211>.

https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130235/papers/A_37.pdf

Характеристика особистості здобувача. Сун Мейсюань здобула повну вищу освіту в Харківському національному університеті мистецтв імені І. П. Котляревського у 2019 році за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», освітні програми «Фортепіано, орган», ступінь магістра з присвоєнням професійних кваліфікацій «Артист камерного ансамблю, концертмейстер, науковець-дослідник, викладач закладу вищої освіти (фортепіано)».

Навчалася в аспірантурі ХНУМ імені І. П. Котляревського з 01.11.2019 по 25.06.2023 та з 26.06.2024 по нині на кафедрі інтерпретології та аналізу музики (науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, професор М. С. Чернявська).

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана українською мовою з правильним вживанням лінгвістичної та спеціальної термінології. Стиль викладених в дисертації матеріалів дослідження – науковий.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності. Під час виконання дисертації здобувачка дотримувалася принципів академічної доброчесності. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

Як результат попередньої експертизи дисертації Сун Мейсюань у межах публічної презентації наукових результатів дисертації, проведеної на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, та повноти основних результатів дослідження.

УХВАЛЕНО:

1. Дисертація **Сун Мейсюань «Взаємодія жанрової та виконавської стилістики в фортепіанних творах китайських композиторів»**, представлена на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво, є ґрунтовним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів.

Зміст дисертації відповідає спеціальності 025 – Музичне мистецтво. Визначені мета та завдання повністю розв’язані, основні положення дисертації обґрунтовують наукову новизну. Обсяг та структура дисертації відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на ступінь доктора філософії.

Результати дисертації пройшли апробацію на десяти науково-практичних конференціях; основні положення відображено у трьох наукових публікаціях.

2. Викладене дозволяє дійти висновку, що дисертація **Сун Мейсюань «Взаємодія жанрової та виконавської стилістики в фортепіанних творах китайських композиторів»** має теоретичну, практичну значущість, наукову новизну; її результати можуть бути запроваджені до науково-теоретичної та практичної сфер музичного мистецтва України та інших країн. Дисертація, подана на здобуття ступеня доктора філософії, відповідає вимогам, передбаченим пунктами 10 та 11 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу

вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, та може бути представлена у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 – «Культура і мистецтво».

3. Рекомендувати дисертацію **Сун Мейсюань «Взаємодія жанрової та виконавської стилістики в фортепіанних творах китайських композиторів»** до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 – «Культура і мистецтво».

Результати дисертаційного дослідження обговорено і схвалено на публічній презентації наукових результатів дисертації, яку було проведено на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського.

Головуюча на публічній презентації наукових результатів дисертації:

Доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри інтерпретології
та аналізу музики Харківського
національного університету мистецтв
імені І. П. Котляревського

Л. В. Шаповалова